

Előfizetési árak:

Egész évre... 8 kor.
Fél évre... 4 kor.
Negyedévre... 2 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Előfizetés a kiadóhivatalban

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Marosujvár, Csesztve u. 26Kiadóhivatal:
Marosujvár, Csesztve u. 2

Kéziratot nem adunk vissza

Hirdetések telvétnak a
kiadóhivatalban árszabály
szerint.

Felelős szerkesztő: FÜSSY JÓZSEF.

A magyar
Társadalomhoz!

A katonának egyszerűségével, a hazafinak biztos hitével, szólok ahhoz a magyar társadalomhoz, amely kezdettől fogva harcoló hőseihez méltóan állja itthon a háboru minden megpróbáltatását, teljesíti a hazaszeretet minden kötelességét.

Egy nagylelkű adakozó önkéntes elhatározásából egy fél milliót ajánlott fel a honvédség népfölkelés és csendőrség rokkant tisztjei-, lelkeszei-, tisztviselői- és zászlósainak, valamint a honvéd népfőlkész és csendőrtisztek, lelkeszek, tisztviselők és zászlósok özvegyei és árváinak segélyezésére.

Az adakozó azon kívánságát fejezte ki, hogy ezen összeg által létesítendő alap örök időkre a „Szurmay Sándor-alap“ nevet viselje. Érzem, hogy e kívánság teljesítése elől nem térhetek ki.

Jelen felhívással tehát készségesen állítom a rokkantak, özvegyek és árvák szolgálatába nevemet.

Megbántanám a magyar társadalmat, ha az ékesszólás eszközeivel rajzolnám a rokkant tiszt képét, a hátramaradt özvegyek és árvák vesztését, fájalmát. A világháboru három esztendő óta mindennap elmondja a maga félelmetesen egyszerű nyelvén, hogy mit köszönhet a társadalom és a haza a honvéd tisztikarnak. Mindenki érezheti, hogy nem elég leborulni előttük, nem elég a hősök hantjait virággal borítani; a megcsönkült kart takaró zubbony ujjá,

a szenvedésnek az özvegyek és árvák arcába rajzolt nyomai a szívekre mutatnak: „Adósok, meg ne feledkeztek!”

Dicső honvédeknek nevében, a kárpáti csaták legszentebb szenvedéseinek emlékeztetében arra kérek mindenkit, aki szívének jóságában, kötelességének megértésében adakozhat, juttassa adományát és gyűjtésének eredményét a postatakarékpénztár vagy a fáradhatatlan magyar sajtó útján, a Szurmay Sándor-alapra!

Ezen alap fölött a mindenkori honvédelmi minster rendelkezik.

A befolyó összegekről nyilvános leszámolás fog időnként közzététetni.

Budapest, 1917. évi augusztus havában.

Szurmay Sándor s. k.

Kegyes adományokat a „Marosujvár“ is kézséggel közvetít.

Földet kapnak a rokkantak.

Az új kormány megbizta az Országos Hadigondozó Hivatalt, hogy a rokkantaknak földdel való ellátására vonatkozó terveket készíttesse el. Az Országos Hadigondozó Hivatal Apponyi Gyula grófot kérte fel a tervek elkészítésére és a kérdés megoldására. Értesülésünk szerint azok a rokkant katonák, akik a polgári életben földmivelők voltak, valamennyien földet fognak kapni, még pedig olyképp, hogy egy altruista alapon álló bank kölcsönt ad nekik bizonyos földterület vásárlására. Ennek ellenében lekötik a rokkant katona ellátási díját és életbiztosítást is kötnek ugyancsak a bank javára.

Apponyi Gyula gróf az akcióról a következőket mondotta:

— A rokkantak sorsának rendezésénél az a cél, hogy a lehetőség szerint mindegyik olyan foglalkozáshoz térhessen vissza, aminőt rendes állapotban üzött. A földmivelők tehát a földdel foglalkoznának. A társadalom egyedül nem tudja megoldani ezt a kérdést, szükséges tehát, hogy az állam nyújtson segítséget. — Azt akarjuk, hogy azoknak, akik földhöz jutnak, ne legyen az az érzésük, hogy ezt ajándékképpen kapták, hanem hogy saját munkájukkal szerezték. Minden rokkant katonát, aki földmivelő volt, annyi földhöz akarunk juttatni, amiből önmaga és családja becsülelesen megélhet.

A földek szétosztásánál arra is tekintettel leszünk, hogy olyan területeket osztunk szét, melyek eddig kihasználatlanok voltak és a melyek belterjesebb rendes gazdálkodással jó termőföldekké lehetnek.

— Lehetőség szerint arra törekszünk, hogy a rokkant hősök saját falujukban kaphassanak földet, vagy legalább is ott, ahol legutóbb éltek. Nem akarunk tehát rokkant telepeket létesíteni, amik kórházak és gyűjtőhelyek benyomását tehetik, hanem külön-külön juttatunk mindenkit földhöz, ahol a családjával folytathatja régi életét. A földek megszerzésének módjára nézve még nincsen végleges döntés.

Reményünk van rá, hogy jótékonyági adományok alakjában is kapunk földet a rokkant hősök számára, de a területek legnagyobb részét meg kell majd vásárolni. Az állam támogatása messzemenő és a nemes céllal összhangban álló lesz, a kölcsönöket pedig, amiket a rokkant katonák földvásárlásra fognak kapni, úgy akarjuk megcsinálni, hogy ez a legminimálisabb terhet rója rájuk. Az én tervem az, hogy progresszív, annuitásos kölcsön alakjában kapjanak pénzt a rokkantak, mert az ilyen kölcsön fokozatosan fizethető ki s az első időkben ügyszólván semmiféle megterhelést nem jelent a gazdálkodását megkezdő katonára. Csak később, évtizedek múlva, esetleg a fia fizeti ki a kölcsön végső, nagyobbik részét. A földosztásra vonatkozó statisztika most készül.

MIT KIABÁLTOK?

NÉVJEGYEK

legelegánsabb s legolcsobb árakban készíttetnek

Füßy J. könyvnyomdájában Tordán.

MIT KIABÁLTOK?

A kormányválság cáfolata.

A „Magyar Tudósító“ jelenti: Egyes lapok a kormányválság előjelét látják abban, hogy néhány miniszter és politikus Bécsben tartózkodik és a királynál kihallgatáson voltak. Illetékes helyen megállapítják, hogy mindezek a közlemények teljesen önkényesek. A kabinet tagjai közt teljes egyetértés és szolidaritás van. A napokban megjelenik az új miniszterek kinevezéséről szóló királyi kézirat és ez is dokumentuma lesz annak, hogy a kormányválságról elterjedt hírek teljesen önkényesek.

HIREK.

— A király születés napja. Holnap, augusztus 17-én lesz apostoli magyar királyunk, Károly király születésnapjának évfordulója, a mely alkalomból a róm. kath. templomban hivatalos ünnepi istentiszteletet tartanak. Az istentisztelet délelőtt 10 órakor kezdődik s azt Magdó Mihály esperes plebános végzi.

Itt közöljük, hogy a róm. kath. templomban Szent István király napján, hétfőn ugyancsak ünnepélyes szentmise lesz.

— Kinevezés. A belügyminiszter Folyovich József belügyminiszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá nevezte ki.

— A közigazgatási bizottság ülése. Alsófehérvármegye közigazgatási bizottsága az elmúlt héten tartotta meg havi rendes ülését Bárányffy Kázmír főispán elnöke alatt.

Inczedy Jaksman Ödön vm. főjegyző terjesztette elő, amelynek során bejelenti, hogy a vármegye főispánjává Bárányffy Kázmír alispán neveztetvén ki, a beiktatás július hó 27-én a vármegye osztályon lelkesedése között történt meg. Alispáni működésére a következőképpen emlékezik meg:

„Azt hiszem, a mélyen tisztelt közigazgatási bizottság akarata és gondolata szerint cselekszem, amidőn a bizottság hálás köszönetét tolmácsolom ömértóságáért, melyet tíz éven keresztül a vármegye alispáni székhelyén kifejtett, s ha arra kérem, hogy e diszes új állásban vármegyénk javát ha más formában is, de ugyanolyan önzetlenséggel, s hazafias lelkesedéssel szolgálja, mint eddig, amihez a reményünk meg is van, mert ismerjük ömértóságának eddigi áldásos működését és önzetlen munkásságát s vármegyénkhez való szeretetét!“

Jelenti, hogy az aratás minden különösebb fennakadás nélkül befejezettnek tekinthető, de a cséplési munkák a benzin beszerzés nehézségei miatt lassan haladnak előre. Dobózy Vilmos tiszti főorvos a

vármegye közegészségéről tett ezután jelentést, mely szerint a közegészség július hónapban kedvező volt. Elve született a vármegye területén 275 gyermek, meghalt 282 egyén. A népesség e révén fogyása 7 lélek. A főorvosi előterjesztés után a szokásos többi jelentés következett.

— Kirendelés. Az Aradi közjegyzői Kamara dr. Nánássy László balázstulvi kir. közjegyző betegsége folytán szükséges helyettesítésére Folyovich Sándor nagyenyedi kir. közjegyző, udvari tanácsost rendelte ki.

— Ünnepélyes Tedeum. Csernovitz visszafoglalása alkalmából legfelsőbb óhajásra az ország összes templomaiban most vasárnap (f. hó 12-én) hálaadó istentisztelet volt. Marosújvárt ezen a napon reggel 10 órakor volt hivatalos Tedeum. Gróf Majláth Gusztáv rendeletéből mindazon plebániákon, ahol e hálaadó istentiszteletet a múlt vasárnap meg nem tartották, ezt a következő vasárnapon, f. hó 19-én kell megtartani.

— A csendőrség köréből. Ötvös Gábor itteni csendőrmester az aszszonynépi csendőrhöz, őrsparancsnokká neveztetett ki.

— A tejinség megszűnése. Gróf Mikes Kelemenné, hogy a tej mizériákon némileg enyhítsen szeptember hó 1-étől kezdődőleg az uradalmának tejkészletét a városi közszükséglet céljaira följánlotta; még pedig a hatóság által megállapított maximális áron. A fenkölt gondolkodású és jószágos lelkületéről messzi vidéken ismert urinő nemes elhatározását mélyseges tisztelettel és igaz hálával veszi tudomásul a köznyilvánosság. Különösen megnyugtató bennünket azon hír, hogy ömértósága tejelosztással városunk legmegbízhatóbb kereskedelmi szervét a Hangya szövetkezetet bizta meg, mely biztos garanciát nyújt arra, hogy a tejjel üzérkedés történni nem fog és így nemcsak a tejinség, de a túl magas tejárak megszűnését is remélhetjük.

— Marosújvár gabonaellátása. E hó 15-ével új gazdasági év kezdődött, aminek csak természetes következménye, hogy most a legizgatottabb kérdések közé tartozik; vajon minő lesz a város jövő évi kenyérrel való ellátása? A község előjárósága, a terményrendelet megjelenése után azonnal benyújtotta a kérvényt, hogy a község az összes ellátatlan lakosság részére szükséges búzát a járás területén önmaga beszerezhesse és azt contingentált mennyiségben kiosztthassa. Pénteken a vármegyházában megtartott közéleti tá-

nácskozáson megtörtént erre nézve is a döntés. Az előjáróság kérése elutasított s így a közszükséglet a közéleti hivatal útján kiutalt lisztmennyiségből fog kielégítést nyerni. Bár a tanácskozáson a Hadi Termény kiküldöttje a közéleti akadálytalan lebonyolítására határozott ígéretet tett — a sok csalódás, keserű tapasztalat után aggódó szível nézünk a jövő elé. Különösen aggaszt bennünket azon körülmény, hogy a liszt újból a gyulafehérvári Johanna malomból utaltatott ki és nem mint az tervezve volt egy itt fölláttandó körzeti malomból. Ugyanis az eddigi mizeriáknak mindig az volt a főoka, hogy a más, idegen helyen levő malmokból kiutalt liszt nem érkezett meg soha idejére s ha megérkezett is, nem a legkifogástalanabb állapotban.

A vezetőség bölcs előrelátásában van minden reménységünk és innen várjuk aggodalmunk eloszlatását is.

— A gyönyörű zsákruha. Nem régen teregettük ki a nyilvánosság elé a női vászon ruhák származásának titkát, hogy tudniillik lepedők voltak. Most megírjuk a szép férfi vászon ruhák egyik jelentős részéről is, hogy a gyolcsukat nem ruha céljára szötte a takács. Sok-sok férfi ruha bizony közönséges zsáknak született még pedig az olcsóbb fajtából, könnyű lisztes zsáknak, melynek nem hivatása, hogy esztendőig tartson.

Az ilyen lenge zsák még most sem kerül többé 3—4 koronánál s kettőből kitelik egy ruha. A különben is fehér vásznat jól kifőzik, szétbontják, kiszabják, összevarják és kész a nyár háborus eleganciája. Egészen gyönyörű helyzetkép: az ur megy a zsákjában, míg mellette ónagysága — fészit a lepedőjében!

— Türedés. A nagy meleg kiszorította az embereket a Marosra, amely bizony nem egészen megbízható fürdőhely. Jó lenne a közönséget a bal-esetektől jó előre megóvni, hiszen elegenden hálunk meg ott, ahol hálni köteleesség. Nem lehetne talán a veszélytelen helyeket megjelölni s a közönséget dobszó útján figyelmeztetni, hogy hol fürödhetik baj nélkül.

— Rendszabály a cselédkorzó ellen. Illetékes helyről nyert értesítés szerint rendelet fog megjelenni, mely szerint esti 9 órán túl cselédeknek az utcán tartózkodni nem szabad. A rendelet közegészségi okon alapszik. Mindenesetre méltányolni tudjuk ezeket az okokat és a rendőrség ügybuzgalmát, mégis azt hisz-

szük, hogy csak azért, mert valaki nem született kisasszonynak, személyes szabadságában nem korlátozható. A nap egész idejét terhes munkában töltő cselédre is ráfér egy kis szórakozás, amelyhez azonban csakis napi munkájának bevégezése után juthat. S az is természetes, hogy szórakozás céljából a cseléd is a társaságot keresi — s persze ebben főleg a férfinemet — mint ahogy a férfitársaságba vágnak szórakozni a boldogabb sorsban született kisasszonyok is. Tisztában vagyunk ugyan azokkal a differenciákkal, amelyek intelligencia és mondjuk: erkölcsi téren a különböző társadalmi társadalmi osztályokhoz tartozó nők között léteznek s mégis, vagy talán éppen ezért, ez a nézetünk, hogy a személyes szabadság korlátozása helyett jogosabb és mindenesetre hatékonyabb eszköz volna az elérni óhajtott cél tekintetében a kötelező orvosi vizsgálat.

— Iskolai hír. A marosujvári m. kir. állami polgári fiúiskolában az 1917-1918. tanévi iskolai beiratások szeptember hó 5. első napján az igazgatói irodában délelőtt 8-12 ig délután 3-5 ig tartatnak meg. A felvételi pot-és különbözeti vizsgálatok szeptember 1-én délután 2 órakor a javító vizsgálatok szeptember 3-án délután 2 órakor tartatnak meg. A felvételi és tanterv különbözeti vizsgálatok díja tantárgyanként 4 korona a pot-és javítóvizsgálat díjmentes. Mindazon tanulók kik az elemi iskola VI. osztályát kiváló sikerrel végezték felvételi vizsga alapján a polgári iskola II. osztályába léphetnek át. A felvételi vizsga tárgyai: Magyar- németnyelv, földrajz, természetrajz, számtan, mértan, mértani és szabadkézi rajz — Oly tanulók kik a gimnázium valamely osztályát sikerrel végezték, vagy legfeljebb a latin nyelvből kaptak elégtelen osztályzatot és a polgári iskola megfelelő magasabb osztályába óhajtanak átlépni, a két iskola típus közt fenforgó tanterv különbözethöz különböző vizsgát tartoznak tenni. A beírási díj 6 korona, tandíj 20 korona. Szegénysorsú szorgalmas és jó magaviseletű tanulók tandíj elengedésben részesülhetnek. Azon tanulók kik rendkívüli tárgyként latin nyelvet akarnak tanulni vagy a német társalgó tanfolyamon óhajtanak részt venni erre a beíratkozás alkalmával jelenkezzenek. Teljesen szegénysorsú növendékekett a lehetőség szerint a segély könyvtárból ingyen tankönyvekkel látjuk el.

Magán vizsgálatok tanévenként kétszer u. m. karácsonkor és a tanév végén tartatnak; a leánymagántanulók csak a tanév végén tehetnek vizsgáltot.

Az igazgatóság.

Füßy József, kiado.

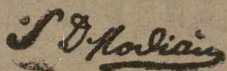
GONDOZZUK A HŐSI HALÁLT HALT KATONÁK SIRJAIT!

Csak azoknak a cigarettázóknak, kik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet:

Modiano-clubspecialité

szivarkahüvelyek.

Orvosi tsnácsra a hüvelyeken nincsen sem bronzz sem szinnyomás de minden hüvelyben benne van viznyomással a gyáros aláírása. gy könyvecske sodorni való papir 10 fillér.

Eladó.

5 drb. ablak 160/35 cm. és 36 fal vastagságba.

3 üveg ajtó 2 tele 32 cm. béreléssel és borítással telyesen uj!

Ertekezni A Polgári kaszinóban.

Hirdessünk
A „Marosujvár“-ban.

A tyukszem fáj, a kitűnő RIA-BALZSAM

3 napi használat után gyökeresen és fájdalom nélkül irtja ki a tyukszemet, nyomtalanul eltünteti mindennemű bőrkeményedést és szemölcsöt. A hála és köszönő-iratok ezerei bizonyítják a szer kiválóságát. Ára jótállólevéllel tégelyenként 1 korona 75 fillér, 3 tégely 4 kor. 50 fill. 6 tégely 7 kor. 50 fill.

Láb, kéz és honalj izzadásánál

használja a kitűnő „ITA“ hintőport és azonnal megszabadul ettől a kellemetlen betegségtől. Egy doboz ára 1 korona 75 fillér, 3 doboz 4

korona 50 fillér. Szétküldés naponta. Kapható az egyedüli készítőnél: Dr. Kemény Miklós, Kassa, postafiók 12/v.

Nagyszorúdon bevált a harcokban katonáknál és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzseölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment.

essenci compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvegje K - 80, 140, 200.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz“ címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabethstr. 6.

Hápostérenkénti szétküldés.

Uj butor hitel!

Részletre, kölcsönképen adok el ebédlő, háló, nappali szobaberendezést.

Garai Károly

butor üzlete

Arad, Asztalos Sándor- u 5—

Mészáros-tér 6 sz. alatti, valamint (Boszniaiban) az Andrássy-ut 12 sz. alatti házak örök áron eladók!

Ertekezni lehet levélben **Lányi Gyula** címen Felsőbánya, Szathmár megye.

BESZÉLŐGÉPEK
100 KORONÁTÓL
350 KORONÁIG.

NAGY FÉNYKÉPES
HANGSZER- és LEMEZ-
JEGYZÉK INGYEN!

Ha igazán kellemesen akar mulatni,
hozza a most legújabbban megjelent

GYÁRFÁS TELEFONÁL

személyes lemez pénzt nem kapható. Gyárfás Densó ezen lemezen ugyancsak megkaphatja a hallgató. Előjártól végig holtan nevezett!

ÁRA: Hat darab écska használt hanglemezzel.

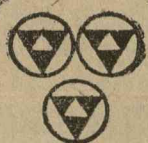
WÁGNER

„HANGSZER KIRÁLYNÁL“ kapható.

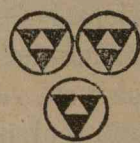
Országos hírnév, elsőrendű magyar hangszerek és beszélgépek áruház.

BUDAPEST, VIII., József-körút 15/v.

Füßy József könyvnyomdája

könyv-, papír-, író-, rajz- és festőszer-
kereskedése Torda, Vallásszabadság-tér

Alapították
1887-ben.

Dombornyomású névjegyek, levélpapírosok és borítékok
szép és izléses kivitelben, olcsó árak mellett készülnek

Telefon
34 szám

Nagy raktár:

Gimnáziumi, polgári fiu- és pol-
gári leányiskolai, valamint elemi
iskolai könyvekből.

Író- és levélpapírokbán, üzleti köny-
vekben, szépirodalmi művekben,
regényekben, ifjúsági iratokban,
ima könyvekben, mesés könyvek-
ben, folyóiratokban, divatlapok-
ban, teljes író- és rajzkészletekben.

Az „ARANYOSVIDÉK”

független politikai és társadalmi
lap kiadóhivatala.

Az „Aranyosvidék” Torda-Aranyos-
vármegye legelterjedtebb lapja és
így a hirdetni akaró közönség
a legbiztosabb siker reményében
adhatja fel hirdetését az Ara-
nyosvidékbe. A hirdetések
díjai minimális áron vannak
számítva.

Készít:

irodalmi műveket,
tankönyveket,
folyóiratokat,
hirlapokat,
községi nyomtatványokat,
kereskedelmi, ügyvédi és iskolai
nyomtatványokat,
vonalzott üzleti könyveket,
számlákat,
árjegyzékeket,
báli és esküvői meghívókat,
eljegyzési kártyákat,
névjegyeket,
körleveleket,
gyászjelentéseket,
falragaszokat,
szórólapokat
és minden a könyvnyomdaiparban
előforduló munkákat izléses és
hibátlan kiállításban, szolid árak
mellett.

Főszolgabírói, körjegyzői, papi, ügyvédi, végrehajtói és iskolai nyomtatvá-
nyok nagy raktára. Hazai és helybeli képes levélapokban nagy választék.